

BESEDNIK.

Kratkočasen in poučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 20. vsakega mesca.

Velja celoletno 2 gld. — polletno 1 gld.

List 5.

V Celovcu 20. maja 1878.

Leto X.

Bodi zadovoljin s tim, kar imaš!

(Spisal Št. K.)

Dosti let je že preteklo, kar smo pokopali ubozega soseda Stolarja. Ti, Štefec! si imel dve leti takrat, tvoja dobra rajnea mati, (Bog ji daj večni mir in pokoj, ker je bila dobra duša, in zvesta in skerbna gospodinja!) vzela je tudi tebe s seboj za pogrebščino; da, kar je v vasi le gibati se moglo, vse je bilo na nogah, da so umerlemu Stolarju poslednjo čast skazali; ter na potu domú eni ga obžalovali, drugi pa obrekovali, kakor je sploh med ljudmi navada.

Spominjam se na vse to tako, kakor da bi se bilo včeraj zgodilo, in vendar sem si od tistih časov že mnogo skusil na svetu; sive lasé že imam, akoravno plešec še nisem. Hvala Bogu, vi, otroci moji! ste tudi že dovolj odrasčeni, da si lahko sami že potrebnega kruha služite, samo bogaboječi in pošteni bodite, in naj se vam pripeti kar koli, nikoli ne zabite Boga in ne odstopite od poštenosti; Bog dolgo prizanaša, ali je tudi pravičen, in tadaj se lahko prigodi, da vam, kadar najmanje mislite, nesrečo pošlje nad vas; dobro si vtisnite v glavo, kar so skušeni stari ljudje rekli: „Sreča se verti, kakor kolo; kar je sedaj zgoraj, pride kmalo zdol.“ Tako je na tem svetu; bolje je tedaj, da človek ostane v svojem, če tudi nizkem pa poštemem stanu, kakor pa prevzeti se, napihniti se, ko mu dobro gre; ko se takemu napuhnjencu sreča izneveri, postane siromak, in ves svet ga zasmehuje, kakor se je godilo ubogemu Stolarju, sosedu našemu; od kterega so naš gospod župnik dobro govorili, ko so ga drugi po navadi opravljali: „Ljubi moji kristjani!“ so rekli, „ne mešajmo se s svojim obsojevanjem v reči, ki grejo samo Bogu; ne obrekujmo in ne obsojimo ranjkega siromaka. Naj si je bil, kar koli, dokler je živel, Bog je že svojo sodbo čez njega izrekel, in mu povernil, kakor si je zaslužil; kar je ta človek na tem svetu pregrešil, zato je moral tudi terpeti. Dajajmo raje hvalo Bogu, da je revež tako umerl, kakor se kristjanu spodobi.“ Po teh župnikovih besedah je umolknilo vse čenčanje v vasi, ker so vsi dobro vedeli, da so bili naš župnik vselej dobri nesrečnemu

Stolarju, in da so tudi takrat si prizadevali spraviti ga nazaj na dobro cesto, ko v svojem gerdem napuhu ni maral ne za Boga, ne za ljudi, ter ni bil vreden tolike skerbi; toda naš dobri dušni pastir so vedno govorili: „Ne bom jenjal iskati to zgubljeno ovčico, če tudi sedaj za me in za moje besede nič ne mara; prej ali poznej jo moram nazaj k Bogu pripeljati!“ In dosegli so tudi, kar so želeli, ker ranjki Stolar vendar ni bil popolnoma spačen.

Vendar pa nečem se prebiti s svojo pripovedjo; vse od kraja hočem vam povedati, kaj in kako se je sosedu Stolarju godilo, da se zamore vsak pametni človek, ako hoče, nad njim zgledeovati, in vsaj iz ljudske škode se kaj učiti.

Ranjki Stolar je bil svoje dni tako ubog ali premožen, kakor sem jaz, in ni ga bilo sram, drugim pomagati žito mlatiti, da si je tako en par mernikov pšenice zaslužil za seme; akoravno ni imel posebnega uboštvā, saj je imel lepo premoženje, s katerim je lahko svojo ženo in hčer pošteno preživil; ali njegova skerbna gospodinja ga je zmiram naganjala in spodbadala, da si je vedno še kaj prislužil, in da je zmerno premoženje se množilo.

Kar to reč zadeva, sosed Stolar tudi ni bil len, ampak je bil vselej pripravljen, kedar je bila priložnost kakega zaslužka; to, in pa skerb in varčnost njegove žene je storila, da so od dne do dne premožniši postajali; reči se mora, da je bil v tej hiši Božji blagoslov.

Človek našega kmečkega stanu si ne žéli od Boga več sreče, kakor to, da more Bogu in ljudem služiti, da si more pošteno pridobiti vsakdanji kruh in potrebno obleko, in da more s svojo družino v miru živeti pod svojo lastno streho.

Vse to je imel Stolar. Živel je s svojo ženo in s svojo hčerjo tako zadovoljno in pošteno, da ne bi bil menjal z nobenim v vasi. O praznikih in nedeljah so vselej čedno, po svojem stanu oblečeni v cerkev prišli k službi Božji, kakor se spodobi dobrim kristjanom; bodi si, da so bile dobre ali slabe letine, njegova majhna družina je bila tako srečna, tako zadovoljna, da se jim je na obrazih bralo, da jim dobro gre. Stolarka, kot dobra mati, pogledavala je z nekako zadovoljnostjo na svojo lepo, na pol odraščeno, sramožljivo hčerko. Uršica je bila vsa srečna, kedar jo je mati lepo oblekla, da je mogla v čisti čedni obleki pokazati se v cerkvi. Stolar pa je bil ves iz sebe od veselja, da je mogel pomagati cerkvenim pevcem, ker je imel v resnici dokaj prijeten glas, tako da je bilo veselje poslušati ga, ko je pel.

Ali nič ni stanovitno na tem svetu. Zato, komur dobro gre, naj ne misli, da mu ne bo več nikoli nič manjkalo; pametni človek dobro vé, da se utegne sreča kmalo obrniti. Stolar pa, ko se mu je dobro godilo, ni nikdar še pomislil, da bo tako hitro svojo hišo v revščino pogreznil.

Pa kdo bi mermral zoper Boga, da se mu je ljubilo, Stolarko iz tega revnega življenja poklicati? Škoda je bilo za pobožno ženo, ker lahko bi bila še kaj let živela. Ranjka je bila bogaboječa, dobra žena, in desna roka soseda Stolarja. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Prav pravijo modrijani, da dobra, bogaboječa žena je Božji blagoslov

pri hiši; ker v resnici pobožna in krepostna žena je duša cele družine. Ubogi Stolar je bil po njeni smrti ves poparjen; bil je ves drug človek. Dokler mu je bila žena živa, za ves svet ne bi bil opustil ene službe Božje, ne bi bil šel v nobeno kerčmo; ja li kedaj hotel vino piti, dal si ga je domú prinesiti, in pil ga je z družino vred, kakor navadno delajo pošteni ljudje. Od kar je pa bil vdovec, zgodilo se je mnogokrat, da je ostalo prazno njegovo mesto na koru med pevci, kterega ni nobeden drugi prevzel iz spoštovanja do njega; on pa je v kerčmi za mizo pogostoma sedel, in malokrat je ta sedež prazen pustil.

Se vé, da so ljudje koj si mislili, da ubogi Stolar v kerčmo hodi, zato da bi pozabil na svojo žalost, in da išče v vinu tolažbo za svoje otožno serce; ali to vé tudi vsak pametni človek, da ne samo napačno, ampak tudi nespametno delajo vsi tisti, kateri namesti da bi olajšanje za svoje serčne žalosti iskali pri Bogu in v tolažbi, ki jo ponuja sveta vera, hočejo svojo otožnost v vinu vtopiti, in se tako dolgo z vinom tolažijo, da na zadnje tudi svojo pamet zapijejo. — Res, da pijan človek ne vé za žalost, dokler se ne strezne; ali čemú je otožnemu sercu tak balzam, kterega mu v pivnici z bokalom pičlo merijo?

Jaz sicer ne vem, je li sosed Stolar zato v kerčmo hodil, da bi si bil otožnost iz glave izbil, ali pa zato, ker se mu je po smrti žene zdelo domá vse mrtvo in brez veselja, akoravno je bila domá zala in delavna Uršica, njegova hči; dovolj da rečem, da ga je to na led speljalo.

Pripeti se tedaj, ko je enkrat Stolar v kerčmi z drugimi enakomislečimi tovarši pri vinu sedel, da čedno oblečen tujec v kerčmo stopi in se k njim vsede. Pri bokalu se ljudje kmalo sprijateljijo, posebno pa s takim tujcem, ki na enkrat deset poličev ukaže na mizo prinesiti, in sam plača za vse pričujoče pivece; kar pa pri naših kmetih ni nič nenavadnega, ker jim vino prav ne diši, ako ga ne ponudijo tudi svojim sosedom, ki so ravno vpričo. Naš tujec pa ni iz zapravljivosti ukazal toliko vina prinesiti, ampak to mu je šlo od serca, ker je, kakor se je moglo posneti iz njegovega govorjenja, ta dan bil posebno srečen; plačal je tudi pošteno vse tisto vino, in je pri tem cel kup bankovcev iz svojega žepa potegnil, tako da je Stolar, videti toliko denarja vkup, oči in usta odperl in ves zamaknjen vanj zijal; pa tudi si ni dal mirú, dokler ni iztuhtal, kdo je ta bogat gospod. To zvedeti ni bilo treba dosti ovinkov, ker je tujec sam od sebe povedal, da mu je ime Janez Berkič, da je kupčevalec iz une strani reke Tise, in da je samo zato v to vas prišel, da bi, ako najde kaj blagá na prodaj, kupil ga, ki ga koj do poslednjega vinarja plača.

Ko je Stolar toliko denarja videl, prišla mu je koj ta misel v glavo: Bi li ne bi bilo prav, da tudi jaz srečo iščem v kupčiji? Kakor se vidi, kupčija z manjim trudom več dobička daje, kakor težavno obdelovanje polja. — Je no! sosed Stolar je bil tudi eden tistih, ki bi radi z malim trudom obo gatéli. Ali ta želja je že taka, da mnogo ljudi k vodi pripelje, pa jih žejne nazaj domú pusti.

Stolar pa ni na to mislil, temveč je mislil svoj namen koj izpeljati. Pokličče Berkiča na svoj dom, češ, da ima mu kaj prodati; ondi potem, ko sta se pogajala za njegove štiri vole, lepó iztuhta način, kako začeti kupčevati. Se vé, da je k temu najprej denarja treba.

Stolar je sicer imel nekaj prihranjenih goldinarjev, ki jih je še njegova ranjea žena na dnu skrinje skrila; ali to še ni bilo zadosti, vzel je na svojo zemljo še ene dve sto goldinarjev na posodo, in se pogodi z Berkičem, da bosta v tovaršiji kupčevala, in dobiček in zgubo pošteno med seboj delila.

Komaj smo verjeli svojim lastnim očem, ko smo videli, da Stolar z Berkičem v tovaršiji kot kupčevalec blaga nakupuje. Pa še bolj smo se čudili, ko je tisto nedeljo potem, ravno ko je k službi Božji odzvonilo, Stolar nakupljeno blago peljal na somenj, ki je bil v sosedni vasi. Ne le čudili smo se mu, veči del vaščanov so se pohujšali nad Stolarjem, in si niso mogli umeti, kaj je neki temu človeku v glavo prišlo, da je mogel tako daleč zabresti.

Stolar pa ni dosti maral za to, kaj ljudje od njega mislijo ali govorijo; njemu je bilo iti na somenj. Tudi ni še kar mislil več, ali bi kdo njegovo mesto med pevci vzel ali ne, ker tako ni več utegnil, vsako nedeljo v cerkev priti in peti, ker on mora kod kupec somnje obiskovati, somnji pa so navadno o nedeljah in praznikih. Somenj izpustiti pa zastran nedelje ali praznika nobeden ne misli.

Stolar je dobiček prvega somnja preračunal, in ni mu bilo žal, da je stopil v tovaršijo z Berkičem. Dobiček za prodano blago je bil lep, se vé da pa je treba znati prodajati; Stolar se je scer spervega nevretno obračal, toda Berkič mu je bil na strani, da mu je pomagal, in učil ga, kako je treba govoriti in slepariti. — Spervega se je res zavzel, ko je slišal, kako strašno se pridušuje Berkič, in prisega, da ne more za toliko robe dati, ker njega več stoji, ter je na to v enem dušku desetkrat prisegal, se vé da krivo; dobri ljudje si mislijo, da nobeden krivo ne prisega za majhen dobiček, in tako škode terpé; ker jim verjamejo. Toda ta hudobna, nepoštena navada je že pri prodajalcih, da se ima prodati kolikor je le mogoče visoko, vkupiti pa tako nizko kakor se more, in ne vprašajo nič, kaj k temu vest poreče, ali je to prav ali ne?

Počasi se je tudi Stolar navadil tako delati, akoravno se ne more tajiti, da ko je pervikrat skusil prisegati in priduševati se, zato, da je s tim prepričeval ljudi izverstnosti svojega blaga, se mu je vest oglasila, in da ga je rudečica spreletela; polagoma pa je bil tak, kakor Berkič. Šentajte! za dobiček človek je v stanu vse storiti, mislil si je Stolar, in pa, jaz nisem prvi, in tudi poslednji ne, ki tako delam.

Dobri tziid perve skušnje je Stolarja oserčil, tako da se je popolnoma vdal kupčevanju. Popotoval je od enega kraja do družega; in kadar je kaj tednov iz dóma bil, prinesel je vselej Uršici, ko je zopet domú prišel, ali pisano ruto ali rudeč trak, ali kaj družega, kar je ubogi siroti dopadlo, in ji nekako nadomestovalo dolgi čas samotnega življenja njenega. To je go-

tovo, da je uboga dekle prav žalostno živelo, od kar ji je oče po kupčijah hodil.

Mati, ki je za njo skerbela, kakor za lepo rožo, ji je umerla ravno ko je Uršica bila šestnajst let stara, tadaj ravno takrat, kadar ji je bilo najbolj treba zveste svetovalke in skerbne varhinje. Uršica je tudi čutila zgubo, ki jo je zadela po materni smerti, posebno takrat, kadar je bil oče dolgo z dóma, čutila je, da je popolnoma zapuščena; zato se je vselej veselila, ko je oče zopet domú se vernil; prvič zato, ker je zopet očeta videla; potem pa tudi zato, ker ji je vsakrat kaj novega prinesel. In temu se tudi nimamo čuditi, ker je bila Uršica kakor vse ženske, in je rada kaj lepega oblekla: rada je oblekla novo oblačilo, rada si je kite z lepim rudečim trakom spletla, rada je lepo pisano ruto okoli vratú si ovila; za kar so ji bile potem druge tovaršice njene zavidne, med kterimi tudi take, ki so bile iz premožniših hiš, niso mogle tako lepega oblačila nositi, kakor je svoji Uršici oče iz mesta donašal. V vasi tudi za lep denar ni bilo kaj takega dobiti, kar se je dobilo v mestu. Stolar je pa tudi lahko Uršici, ki mu je bila edina hči, pri svojih znatnih dobičkih pri kupčiji, kaj takega omišljeval. Tudi sam se je že po gosposko nosil, in ne več, kakor prej. Tudi kedar je utegnil, ni šel več v cerkev, češ, taki ljudje, ki poznajo dosti sveta, ločijo se popolnoma od ubozih vaščanov, kteri ne poznajo večega veselja, kakor da zamorejo o nedeljah in praznikih čedno oblečeni v cerkev priti. Kdor kaj več sveta pozna, tako si je mislil, lahko živi tudi brez cerkve.

(Konec prihodnjič.)

O svatbi kralja vélikomoravskega.

Obraz iz IX. stoletja.

(Po M. J. Hurban-u posnel Fr. Jaroslav.)

(Dalje.)

IX.

Prijazni čitatelj in čitateljka gotovo nista pozabila med temi mojimi razpravami šemastega zaljubljenca, grofa Rudolfa, ki je bil v goro vtekel. Aj, njega pa bi bil kmalu pozabil jaz, toraj idimo gledat, kaj dela!

Na gradu reznanskem v tesnej izbi sedi mož srednje starosti; las je skuštranih in mu lezejo na oči, obleka na njem je sicer čista in draga, ali nič kaj ni v pravem redu, oči ima zapaljene, čelo zamračeno, in po vsem obrazu je razlita upornost in kljubovanje, vse to pa očito kaže, kakošen je ta človek.

Klobuk mu leži pod dobovo mizo, postelja je nastlana z mahom, na mizi stoji plehast verč vode, jetnik pa sedi na brezovem tnalu. Končavši premišljevanje o nečem važnem predmetu, stopil je k železnim durim, ter začel jih z vso silo tresti in zbijati po njih. Ali duri se niso udale. Zaškripal je grozno z zobmi, in vpale oči so se napele, kakor da bi rade se izvalile iz

svojih jamic. Prešel je enekrati svojo sobo. Nekaj novega je padlo mu v glavo. Pograbilši verč je vodo po tleh izlil, in začel ž njim rušiti zid v vso silo, kolikor se je dalo. Kar zarožljajo ključi po durih. Jetnik je zaškilil, verč na mizo postavil, in se zavalil na posteljo.

Ječar je duri odklenil in ž njim je vstopil pisar cesarjev, ki je s povišanim glasom prebral to-le sodbo jetniku: „Vašega zapora je konec, ali s tem dostavkom, da se nemudoma poberete iz Reznega, ter nikdar več se ne povernete vánj, če nočete zopet priti gosposki v roke. In to milost, vedite, vam je pri cesarju sprosila milostiva kneginja Adelhajda.“

Suhi in bledi jetnik je na te besede se razgrel, vse nade v zmedenej njegovej glavi so na novo oživele. Posegnil je pod dobovo mizo po klobuk, hitel iz ječe, konec hodnika pa je zavpil; „Dve strelici sem zastoj izstrelil, ali prisegam, da tretja ne bode zgrešila!“ Zginil je. A veste, kdo je bil? —

Cesarski lovci se bili v gorah grofa Rudolfa ujeli ter pred cesarja pripeljali. Čakala ga je ostra kazen, ker so mu dokazali tudi to, da je on na Svatopluka ustrelil bil. Ali danes je bil dan radosti, vse na gradu je moralo veseliti se; Adelhajda ni bila še nikdar tako vesela, kakor danes, ravno tako njen oča, in svitli cesar. Edini zaperti grof se je žalostil; zato je Adelhajda prosila zánj, — in gledil, sedaj so ga izpustili.

Ta dan so pričakovali Svatopluka, in prihodni dan je imela svatba biti. Že so bili došli tudi škupji v Režno obhajati prevažno slavnost. Vsak oroženosec se je prelival v zlatu in srebru, a vitezi, ti pa so že cel mesec se veselili svatbe „mit Saus und Braus“.

Adelhajda je stala pri oknu; serce je vtripalo jej, glava gorela. Ozirala se je na ono stran, kjer je bil poslednji žarek, odbijajoč se na čeladah spremeljevaleev Svatoplukovih, ugasnil, in kmalu je opazila tudi danes vstajati prašno meglico na skrajnem koncu ceste, in iz nje se je tudi danes čelada svetila. Vzradovala se je, stopila od okna, in vsa vesela jela se sprehajati po sobi. —

Po tlaku grajskem so zabernele ostroge, odzival se štropot mečev; to je bila rajska godba Adelhajdi. No kmalu je utihnilo vse v nasprotnem delu grajskem, kjer so bila stanovanja cesarjeva.

Ali gledil! kmalu se od ondod začne razlegati grozen krik, spremljan z bernenjem in zvenenjem ostrog, mečev in terdih korakov viteških. In v tem hrupu se je razločila kletev in strašno razsajanje Ludovikovo. Na enkrat so duri do kraja odletele, in cesar razkuštran, s sinovoma in nekimi svetovalci je obstal med durmi, ter na vso moč kričal: „Tu, tu govori, pes slovenski, tu izčenčaj izdajniške besede tistega mojega satrapa, tu, tu, pravim!“

Z desnico je cesar deržal za ramo krepkega, tridesetletnega viteza slovenskega, ki je zbog tega nepričakovanega osramotenja nevoljen, iztergal se mu, ter kratko pa krepko odgovoril: „Poslanik sem kralja svojega, zakaj z menoj tako gerdo ravnaš, o cesar nemški? Na dvoru našem je pravo poslanca

sveto in nedotekljivo, a na dvoru tvojem jaz tako zasramovanje prenašati moram!“

Potem se je poslanik Svatoplukov obrnil k Adelhajdi prestrašenej in iznenadenej, ter nadaljeval tako-le: „Milostiva kneginja! prinašam vam od Svatopluka, kralja in gospoda svojega posledno besedo. On se je gledé svatbe premislil, pa vam ravno tako svoj pozdrav in iskreno voščilo pošilja, ker mu je ležeče na tem, da vi njemu ta spremen odpustite, kajti so više zadeve o njem odločile. Tebi pa, slavni cesar, naznanjam, da sem jaz in z menoj tudi moj kralj in gospod razžaljen. Ako s tega vojska nastane, okušati hočete moj meč na bojišču, — vi Nemci!“

In mahnivši z levico po meču je z desnico posadil na glavo čelado; brenk meča in ostrog, pa težke stopinje vitezove so germele po dolgih hodnikih grajskih. Kmaló na to so začele podkove konjske kresati iskre iz tlaka grajskega in mestnega.

Težko da bi bil odšel ta energični poslanik slovenski osveti nemškej, da ni Adelhajda obrnila vse pozornosti in skerblijivosti navzočih nase.

Na vso moč je ta izpoved pretresla dušo Adelhajdino, dolgo se ni zavedela. Kakor divji orkan, povalivši stoleten hrast in ponižno vijolico, če bi se potem mahoma v cefira spremenil, vendar nikdar več ne poverne zlomljene sile življenja, isto tako Adelhajdi nobena radost in nobena zabava sveta ni mogla poverniti tega, kar je ta grozopolni hip uničil jej.

Omedlevica njena ni bila navadna omedlevica. Duša njena se je čutila tako, kakor da je raztergana, in sredi te razterganosti življenja svojega je videla Svatopluka. Dozdevalo se jej je, da jo v grob pokladajo, a Svatopluk plaka na njem. Blagodejno spanje je nastopilo pot samo v misli njene, pravi život pa se je se vedno tresel. Pomoč zdravniška je rešila jej življenje, kajti ni bilo mesta ne kraja, od koder ne bi bili lekárjev klicali.

No Adelhajda je živela od slej sama sebi; časih kaj govorila, ali vse to je podobno bilo blagim sanjam. Kakor odcvetajoča evetica na odpadajoče liste svoje mirno gleda, isto je Adelhajda tiho zerla na odcvetajoče nade svoje, na pojemajoči blesk življenja svojega. Ogibala se je družbe, ali kedar so jo silili k temu, ni se branila, ali vse njeno življenje je podobno bilo grobu, na videz sicer ovenčanemu, znotraj pa krijočemu svojo žalostno podobo.

Napovedan je bil odličen ples, na katerem je vsa slava nemška se sniti imela. In Adelhajda je odločila, da mora biti v onej dvorani, v kateri je Svatopluk se poslednjikrat sprehajal. Ali kedar je bilo treba iti na slavnost, se je pa branila, in komaj so jo pregovorili, da je šla. Kedar je vstopila v sijajno opravljeno dvorano, zaropotali so bobni in zapele so trompete njej na slavo. Silen krik je pozdravljaj Adelhajdo. Ali ko se je približala steburu, v kterega je bila zadela strelica na Svatopluka izstrelena, polile so jo bridke solze. „Ha, tu je grob ljubezni Svatoplukove do nesrečne Adelhajde,“ izdihnila je, in siloma ušla iz dvorane.

No, pustimo za hip nesrečno, vsled okolnosti in osode narodovske v žertvo palo Adelhajdo, in pogledimo v državo nemško.

* * *

S trušem in hrupom se je nabirala vojna po vsej razsežnej državi nemškej; polki so se zbirali na severu in jugu. Mora se končno potreti Vélika Morava! Nikdar še ni se pripravljaj Ludovik s tako močjo na vojsko. Meržnja in gnjev, ki sta se s silnim plamenom zanetila v vsej rodovini cesarskej, uplivala sta tudi na menihe in nabiralce vojaške, da so vneli v nemškem narodu navdušenje za vojsko na Svatopluka. In res je narodni ponos vsa nemška serca prevzel na toliko, da je vsak, celo najneveljavniši kazal osveto Slovakom.

Da, tudi roparski vitezi in tolovaji po gorah so se vzdignili in vrel pod zastave cesarske. Verhovno veliteljstvo vojski je cesar prideržal sebi; vsak vojak je plesal radosti, kajti znana je bila slava junaštva Ludovikovega. V nekolikih mesecih je vojna nemška bila gotova, zbrana pa je bila v Devinu, Magdeburku in Reznem.

Posledna tropa, na videz iz berlogov in špilj gorskih dohajajoča, prava zmes, vlekla se je ob gori doli proti Reznemu. Že je solnce zahajati začelo, ali do mesta je bilo še precej pota. Brez vsega reda se je vleklo blizu 80 vitezov, pogleda strašnega, obleke različne, ali orožja izverstnega. Tudi voditelj ni bil nič boljši.

Naenkrat so zadoneli ljubi in prijazni glasovi iz doline. Voditelj veli obstati in prenočiti, sam pa gré gledat, če morebiti iztakne kako selišče ljudsko, da bi mogel ugodniše prenočiti. Našel je samostan, samotno torišče iz šumnega življenja pobeelih duš.

Pobožne pesni so vdarjale na uho voditelju, in dozdevalo se je mu, da nad vse prodirajoč mili glas je tako znan njemu, da je gotovo že slišal ga kedaj. Ogleдал se je, da bi kaj poizvedel, ali žive duše ni bilo ugledati. Čez malo časa je petje utihnilo; opatica je spustila samotarke v celice.

Že je solnce zahajalo, posledni žarki so se vperli v okno neke celice, pri katerem se je pokazala bleda, otožna samotarka. Pojemajoč žarek je poljubljal obraz samotarkin, da je jo zunaj stoječi vitez dobro videti mogel. Tudi ona je viteza opazila ter se berzo umaknila; vitez pa, kakor da je tresčilo vánj, obernil se je in povernil k svojim tovarišem.

Noč se je sprosterla po pustej gori; v samostanu se je zazibalo vse v sladko spanje, le eno oknice je bilo še svetlo. Mlada samotarka kleči pred križem na črnem klečalu in pobožno moli.

Pa za koga moli? Ali za cesarja, ki se z vojsko nad Slovane pripravlja? Ali moli za viteštvo nemško, ki nad Svatopluka jeklo brusi? Kdo vé!

Ta samotarka je Adelhajda, ki je bila izvolila tihi samostan, da bi v njem preživela ostala leta svojega življenja.

Neznani vitez pa je grof Rudolf, ki je, klatač se po gorah, nabral bil različno zmes postopačev in tolovajev, s kterimi sedaj hiti pod zastavo cesarsko. (Konec prihodnjič.)

Moja domovina.

Bog jeden je nad hlapce in gospode,
On čuje vzdihne, služnih zrè solzé,
V oblasti Njega so deržáv usode,
Pred Njim tiranu dergotà serce.
Pod rimskim jarmom ti si vzdihovala,
Očina moja, sedemkrat sto let,
Vendar se oprostila spet —
Previdnost božja te je obderžala!

Ko Atila prihrúl je, „šiba božja“,
Vasi je, terge, mesta razdejál,
Odjeknil zopet je žvenkòt orožja,
Sloven sadil je ters, poljé orál.
Očina vnovič se je okrepečala,
Grozd zòrel je, poganjal žitni klas,
Ostali rékli so na glas: —
Previdnost božja nas je obderžala!

Nató priderli divji so Vandali,
Ošabno dvigali nad nas glavó;
Kar méč dosegel, vse so pokončali,
In kot vihár pustošili zemljó!
A njih mogočnost skoro je zbežala,
Minili so, kot zvétran solnèni prah,
Slovenu je izginil strah —
Previdnost božja ga je obderžala!

Potem so Franki derzni privihráli,
In drage se polástili zemljé,
Po hribih so gradove zidali,
Rod terlo brème tlake je težké.
I njih oblastnost hitro je prestala,
Gradove zrušèil v prah je časa zòb,
Sloven je nehal biti rób —
Previdnost božja rod je obderžala!

Privréli v déžel otomanov rôji,
Morili dede so, palili okròg,
Stoletja bili se kervavi bóji,
V neob razlégal jók se je in stók.
Vendar, Slovenija, se nisi vdala,
Pri Sisku ti zazóril slave dan,
Sloven ti bil je krepka bran —
Previdnost božja te je obderžala!

Napósled tebe si Tevton prisvojil,
S prevzetno silo branil tvoj razvét,
Strastnó sinove tebi je razdvojil,
Najlepši tvoj potujèil ti je svét.
A zora ti je zopet zasijala,
Prišel cesarski mili je ukaz;
„Slovenom bodi lepši čas“ —
Previdnost božja dóm je obderžala!

Tolaži se, predraga domovina,
Glej, stari Bog živí še nad teboj!
Svetá vesoljna priča zgodovina,
Da mirnim en naródom dá obstoj.
Že mnoga sila tebe je stiskala,
In mnogo jih v bedočnosti grozi,
A pékel naj se zarotí —
Previdnost božja bo te obderžala!

Vojteh Kurnik.

Sveta Gora.

(Iz serbsčine posl. A. Fekonja)

Na Balkanskem poluotoku, v Macedonskej pokrajini blizu mesta Soluna, v deželi, kjer je podnebje mnogo blaže nego pri nas, v deželi, kjer rasto smokve in zlata jabelka (pomeranče) — v tej deželi je kraj, kteremu morda ni jedneakega na celem svetu. Ta kraj je gorat poluotok, kteremu je ime Atoska ali Sveta Gora.

Sveta Gora je za to po svojej obliki jedina na svetu, ker v tej deželi ni vesi ni mesta, nego sami samostani in izbice, in ker so večina stanovništva redovniki (samostanci), kterih je tu nekoliko tisoč. Na prostoru te gore, ktera

je komaj dva dni hoda dolga in samo 3—4 ure široka, ima 20 pravoslavnih samostanov in nad sto manjih izbie in cerkvice (kápel). Ti samostani so tako prostorni, da bi v vsakem po več stotin redovnikov moglo živeti, a jih je tudi danes v nekih po 100, po 200 samostancev. Življenje je tu precej divje, strogo samostansko. Po ustavu Svete Gore je pristop v njo ženskim in otrokom zabranjen. A ker svetogorski samostanci nikakega mesa ne jedó, zato nimajo ni perotnine ni čede. Navadno hranijo samostani po jednega petelina zavoljo petja: ali tudi ta težko hoče sam ostati, nego pobegne v gozd in podivja. Od domačih živali imajo samo mačke, da jim miši pokončujejo, pa te mačke morajo biti samo moškega plemena.

Razven redovnikov, kateri živé po samostanih in cerkvicah, je mnogo puščavnikov, kateri imajo svoje sobice v globokih šumah ali v neprehodnih gorah. Ti ne jedó ni rib, ni rakov ni morskih pajkov, nego se hranijo s samim zelenjem; a med njimi je tudi takih, kateri živé o samem kruhu in čistej vodi. Taki puščavniki napravljajo navadno križe po potu, in poleg križa pusté vselej po verč vode trudnemu potniku za napitek, a ti jih za to naplačujejo puščajoči jim denarjev pri križu. A ti puščavniki ne prihajajo pred potnike lično, nego se čim več pred njimi skrivajo in še le tedaj, kedar nikogar ni, zlezejo na pot in pobirajo dobljeno milošćino, s katero si v nedeljo in svetek na tergu kupujejo živež. Inače se ti puščavniki skoz celi teden skrivajo po svojih stanicah in Boga molijo, a v nedeljo in praznik pridejo v cerkvice ali samostan.

Redovniki, kateri tu živé, največ so Gerki in Bolgari. Razven teh je tudi Rusov in Rumunov, a od vseh najmanje Serbov. Pa vendar je nekdanj mnogo serbskih sere, ktera so se navduševala za omiko in vero pravoslavno, pripomoglo, da se Sveta Gora povzdigne, in mnogi serbski denar je potrošen za svete žertvenike (oltare) svetogorskih zadušbin (pobožnih ustanov). Serbski kralji in velikaši tekrali so z gerškimi carji, kateri da bode ustanovil večé in lepše zadušbine. V Svetej Gori, v ruskem samostanu, kateri še dan danes stoji, ostrigel se je za redovnika sv. Sava, prvi obrazovatelj serbski; v Svetej Gori v samostanu Hilendaru preživel je prvi serbski kralj Štefan Nemanja poslednje dni svoje in pokopan je v istem samostanu. Štefan Nemanja, sv. Sava, kralj Milutin, vojvoda Uglješa in mnogi drugi bogati Serbi zidali so samostane po Svetej Gori. Razven njih skoro vsi kralji roda Nemanjinega, car Dušan, knez Lazar in poznejši vladarji roda Brankovičevega davali so zemlje in svoboščine svetogorskim samostanom. Samostan Hilendar, jeden največih in prvih svetogorskih samostanov, ima še danes ime serbske carske lavre.* Samostan Hilendar, to je, kakor veli Miloš Obilić, „zadužbina Save svetitelja i njegova otca Simeuna“. Še dan danes živé hilendarski redovniki, kateri so večidel Bolgari, po onih istih pravilih, ktere je sv. Sava za ta samostan izdelal. V tem samostanu služi se vsakokrat služba božja v slovenskem jeziku, a v jednej kapeli blizu groba Nemanjinega služi se vsako leto na Vidov dan slovesna služba v spomin velikega mučenika kneza Lazarja. Znamenito je, da

* „Lavra“ imenuje se večí samostan.

so v tej kapeli naslikani večidel serbski svetniki, in med temi tudi Miloš Obilić kot svetnik z zlatim kolesom okoli glave, a v obleki junaškeje (kakor se slikata sv. Jurij in sv. Dimitrij) in z nadpisom „sveti Miloš Obilić“.

Skoro vsi svetogorski samostani imajo mnogo serbskih pismenih spomenikov. Ali to blago ni še vse pregledano, temveč leži natlačeno v samostanskih pismarnicah in knjižnicah, kajti prekanjeni redovniki, kateri so večidel neprijatelji Slavjanstvu, posebno pa Serbstvu, neradi jih odkrivajo onemu redkemu potniku, kateri se zarad naučnega preiskovanja v te kraje potruji.

Danes je v celej Svetej Gori samo pet cerkev, v katerih se služba božja služi v slovenskem jeziku; v vseh drugih služi se gerški. Od teh pet cerkev so trije samostani, a dve podružnici. Samostani so: serbski samostan Hilendar, samostan ruski in bolgarski samostan Zograf.

Ves polutok Svete Gore je svojina njenih 20 samostanov; a ni vsa zemlja na jednake dele razdeljena; kajti med temi samostani jih je tudi jako siromašnih. Najbogateji, a ob jednom tudi najglavnejši so ti-le četrje samostani: Lavra, Vatoped, Iver in Hilendar. Lavra je torej najbogateji samostan. Hilendar, je nekedaj bil jači od Ivera, ali s časoma se je bratstvo precej razselilo, ter ga je Iver sedaj prekosil. Ostale cerkve in hiše morajo plačati davek onemu samostanu, na čegar so zemlji. Ta davek odrajtujejo oni iz dohodkov zemlje in od prodaje rokodél svojih redovnikov, ktera rokodéla se prodavajo na tergu samostana Kareje. Samostan Kareja je najstareji svetogorski samostan. Sezidal ga je že car Konstantin I. 335. po Kr. Ta samostan je edini, kateri nima nikakega imetja, nego ga drugi samostani z določenimi darovi vzdržujejo, ker ga spoštujejo kot najstareji samostan in ker v njem verševajo svoj svetogorski zbor in sod.

Gotovo je zanimljivo urejenje Svete Gore. Kedar se ima reševati o kakih jako važnih stvaréh za celo pokrajino, tedaj se derži zbor na Kareji, na kateri zbor vsaki samostan pošlje po jednega poslanca iz sredine svojega bratstva, a tem predseduje veliki duhovnik (proto), kateri je onega leta izbran za starešino. Ako so stvari manje važnosti, tedaj je zadosti, da se snidejo četrje najglavnejši samostani, in to: Lavra, Vatoped, Iver in Hilendar. Za navadne tekoče posle je veliki duhovnik s četirimi svetovalci. Veliki duhovnik se voli vsako leto 1. (po naše 13.) junija in to iz jednega od četirih glavnih samostanov po redu tako, da vsaki samostan pride vsako četereto leto na versto. Ostali četrje svetovalci izbirajo se iz skupnega bratstva vseh 20 samostanov. Prota (veliki duhovnik) in svetovalci sedé celo leto na Kareji, in za to se samostan Kareja zove tudi Protat. Vsi samostani imajo zemlje na Kareji in na teh svoje hiše in cerkve; in poslanci, kedar se tu shajajo, stanujejo vsaki na zemlji svojega samostana. Samostan Hilendar ima največ zemlje na Kareji, ima svojo cerkev s stanicami in s posebnim pravilom, ktero je že sv. Sava izdelal za onega hilendarskega brata, kateri bode tu živel. Na Kareji je tudi terg, kjer se največ prodavajo ročna dela samostancev, kakor: križi od svetega lesa, moleki, naglavke (kapuce) in druge razne stvari. Tu na Kareji živi tudi en turški činovnik (uradnik), kateri se zove „delija“ (vojak, junak),

kteri bere dobro plačo, a nema nikakega posla. Glavni posel njegov je, da prejema davščino od samostanov. Pod njim je dvadeset četnikov, kateri samostane pazijo hajdukov (razbojnikov). Te četnike plačajo sami samostani, vsaki po jednega.

Dalo bi se o Svetej Gori še mnogo govoriti, kakor itak ni vse povedano. Pa pri vsem tem mislili smo, da bode zadoščevalo, da naše čitatelje s tem krajem seznanimo.

Irski desetnik.

(Zgodovinska anekdota; poslovenil Ant. Bezenšek.)

Zmračilo se je; majhen zvonček v nekej katoliški kapelici je vabil počasno k večerni molitvi. Na nebu se je prižgalo na tisoče miglajočih zvezdic, kojih svitloba se je vtrinjala v čistih jezerih krog Hacel Wooda. Razvaline starodavne sligske opatiije stale so s svojim sivim zidovjem, obraščenim z dolgim beršljinom, verh gore.

Bilo je ravno pervega maja, in kresovi so goreli kakor za časa Druidov na verhu Knoka Na Ree in na sinjih višinah Donegovih. Mlad popotnik, ki je nosil rudečo uniformo angleškega dragonerja, obstal je, prisopihavši čez goro, naenkrat pred starodavnim samostanom. Odkril se je pobožno in ponižno pred na pol izbrisano podobo matere Božje. V istem trenutku se mu je pridružila neka gospa v globoko žalost vtopljena, stopivša sem izza nagrobnega kamena nekega glasovitega irskega glavarja: prišla je kerčevito mladega vojaka za roko in ga peljala v odmevajoče prostore gotične cerkve.

„Tukaj sva na boljšem kraji,“ rekla je Irkinja z žalostnim glasom, potegnivša z belo roko čez objokani obraz. Pogled na ove kresove me v sercu boli, in glasovi človeškega veselja me žaliyo. Moj revni Jurij, moje edino in zadnje upanje, moj sin — ti me hočeš zapustiti?“

— „Moja mati,“ mermral je mladeneč s tresočim se glasom, „Vi ste tukaj? Mar pridete, da me pred mojim odhodom blagoslovite?“

— „Da, Jurij, hotela sem te še enkrat videti, — želela sem te blagosloviti v teh po ognji in meči razdrapanih prostorih, v tej cerkvi, ki so jo tvoji predniki sozidali, in ktero je njihovi meč krepko pred sovražniki branil. Pred tem oltarjem, pred katerim so tvoji očetje molili, na teh kamnitih ploščah, pod katerimi glavarji te dežele počivajo, pod temi, kakor premoženje tvoje družine, moj sin, propalimi oboki, hotela sem svečavno prisego od tebe tirjati. Prisezi mi, da ne bodeš niti svoje vere, niti svoje domovine zatajil; prisezi mi, da bodeš kot katoličan umerl!“

Veter, ki je harmonično po mogočnih hrastovih visoke gore tulil, do našal je iz daljave sem odmeve narodne pesni tudi v razvaline stare opatiije.

Jurij je klečal pred razrušenim oltarjem, katerega so obsevali blede lunini žarki; zelenkasta, fantastična luč prihajala je skoz visoke okne v cerkev; deset izmerlih rodov je spavalo pod cerkvenim tlakom; bele velikanske slike svetnikov in kraljev so stale med poškodovanimi stebri. Mladi vojak je pri-

segel, kakor mu je mati narekovala, s sklenjenima rakama in pripognjeno glavo.

Naenkrat se zasliši tam v daljavi bobnanje.

„Slišite?“ vpraša Jurij ves bled.

„Da, slišim,“ odgovori šepetaje žalostna mati.

Mladeneč prime za merzlo, velo roko svoje matere, in jo popelje na prostor pred cerkvijo. „Tukaj doli,“ ji reče kazaje na morskou plan, „giblje se čolnič kakor morskou tica, ki me ima ponesti v kratkem tje proti Ameriki. Zdravo, mojou dobra mati! Molite za mene, kedar se bodem daleč od vas v Savanah daljne Amerike bojeval.“

— „Da, molila bodem za tebe, mojou Jurij,“ odgovori revna v solze vtopljenou mati, „in romala k svetim gomilam svetnikov. Postila se bom in milošnjo delila, da te nebesa blagoslovijo in spet srečno pripeljejo na svoj dom.“

„Z Bogom!“ reče mladi Irec z zamolklim glasom. — „Oh, mojou Bog! tako hitro? Bojim se hudega . . . Jurij, poterpi le še en trenutek! Jaz te še nisem blagoslovila.“

Tambor dal je na visočinah Slige znamenje. „Zdravo! Srečno!“ zakliče Jurij še enkrat, se izterga svojeou materi iz rok in dirjou čez germ in sterm doli proti obrežju morskemu. Revna mati je stala tako dolgo na istem mestu, dokler je rudečo oblekou svojega sina pri mesečnem svitu razločevati mogla. Potem se je vsedla na z mahom obraščen kamen in se jokala.

Ko se je daniou, zapustila je fregata Irskou obrežje, in mladeneč lepega, a žalostnega obličja, ki je glavo ob jadernik upiral in globoko zamišljen bil, pošiljal je v duhu zadnje pozdrave proti zelenemu otoku, ki so ga Bardi Smaragda večernih dežel imenovali. Dolgo je upiral svoje oči na propali zvonik starega samostana, katerega je snoči obiskal. Dolgo je ogledoval z neizrekljivo bolestjou verhe domačih sinjih gor, in ko so obraščene visočine Knoka Na Ree v oblacih izginile, potočila se mu je skrivej debela solza po licu.

Čez mesec dni ustavila se je angleška fregata v nekeou luki severne Amerike. Jurij se je podal k vojaškemu oddelkou, kateremu je Karolina Lord Ravdon, njegov rojak, zapovedoval, in je tukaj v pričou njega s svojou serčnostjou in s svojou hladnokervnostjou vse tovarše prekosil. Neko posebno slavno djanje mu je pripomoglo do desetnikove časti, a to imenovanje prezbiterijancem v šotoriščeu ni bilo nikakor po godu.

„To je kriva raba oblasti, milord,“ rekel je nek star škotski čestnik, „Vaša vzvišenost nima pravice papeževca povzdigovati.“

— „To je lep dokaz Vaše pravicoljubnosti, Donald,“ odgovori Lord Ravdon, z ramama migaje. „Zakaj pa si ti katoličan?“ oberne se Lord živahno na Jurja.

„Milord,“ odgovori Jurij, „Vi bi se ne upali v starodavni opatijski cerkvi, kjer Vaši predniki počivajou, mene kaj tacega vprašati. Jaz sem, kar so oni pred 300 leti bili.“

Na to reče Lord Ravdon: „Čuj Jurij; pomisli o svojem položaji. Ti si mlad, iz imenitne rodbine, in akoravno reven, vendar ti stoji pot do slave odperta, ako svojo vero premeniti bočeš.“

„Jaz bom ostal prostak“, odgovori Jurij.

Lord Ravdon stisne mlademu desetniku roko in ga milo pogleda. „Ne morem te pustiti do višje stopnje,“ nadaljeval je počasno, „obdolžili bi me hudodelstva; a ponudim ti priliko, da svoje spretnosti pokažeš in fanatikom usta zamaši. Še to noč odpošljem poslanca z imenitnimi naznanili, in vse bi bilo zgubljeno, ako bi prišlo pismo v roke Amerikancev. Skrivnost mora to ostati celó mojim vojakom; dežela je polna puntarjev, ki jo oblegajo; njihovi ogleduhi se bližajo mojemu šotoru, vse gomazi takih po toborišču in njihovo število vedno narašča. Moj poslanec potrebuje spremljevalca, kateri se ničesar ne boji. Jurij, tebe sem izvolil, tebe samega, slišiš? Jako nevarna sreča je,“ dostavil je general po kratkem molčanju.

„Z veseljem sprejem to,“ odgovori Jurij.

Ko so od podnevnih izletov utrujeni vojaki pod šotori sladko spanje spali, zapustil je Jurij s svojim spremljevalcem taborišče. Bila je prijazna topla noč, noč novega sveta, mesec je razlival svojo blede svitlobo čez zemljino krilo; nebo je bilo tako jasno, da ni bilo na njem niti meglice najti. Med tem, da je vodja polarno zvezdo iskal, in mah starih hrastov za svet popraševal, da bi se prave poti deržal, mislil je Jurij na svojo domovino, na prijazno obrežje Gitleja in na pot, ki je vodila ob krasnem jezeru do njegove kočee. Ptica oponašavka, ki jo je šum gibajočih se mladik zbudil, je začela petje taščice posnemati, in mladi Irec je bil po tem petji, ki se je popolnoma njegovim mislim prilagal, še v globokeje premišljevanje vtopljen. Videl je vse vesele dogodbe svoje mladosti spet pred svojim dušnim očesom; smehljal se je z zvezdami na nebu, s pihljajočim vetričem in s temno senco velikega gozda, skoz katerega je potoval. A duša njegova ni bila tam, vernila se je nazaj čez ocean in plavala nad zelenim Irskim. Bližala se je hišici, kjer jokajoča žena večerjo pripravlja, blede svit ognja edini razsvetljuje revno stanovanje, pribežališče Irkinje žlahtnega rodú. „Mati moja!“ — rekel je Jurij z neizrečeno razdostjo, „mati moja!“

„Kdo je?“ zaklicala je v bližini neka ameriška straža. Vojaka sta se naglo boječe spogledala in sta se podala na neko v gozdni goščavi in temoti skrito stezo. „Kdo je?“ razlegalo se je zaporedoma.

„Ujeta sva,“ reče Jurij in obstoji, ker ne ve, na katero pot bi se obrnil.

Kmaló so se zaslišali poki in krogle so žvižgale skoz perje. „Umiram,“ reče poslanec, in se zgrudi na tla, „otmi pisma!“

Jurij vzame papir in zbeži srečno čez gore in skoz gozd. Zadele so ga sicer krogle med tekom, a ni se zmenil mnogo za to in poslednjič dospel do samotnega griča, kamor ni bilo več slišati krika preganjalcev.

A življenje njegovo se je jelo nagibati h koncu. Iz treh ran mu je tekla kri, in padel je ob nekej stari cedri na tla. „Kaj pa s pismi,“ rekel je sam sebi, obrnivši oči proti z zvezdami obsejanemu nebu, „ki sem jih obljubil

zvesto na določen kraj spraviti? Moj Bog, daj mi pravo misel! Naenkrat se je lice ranjencu spremenilo in dobilo navdušen in junašk izraz; težavno se je vzdignil, je raztergal s svojima rokama največo svojih ran, vtaknil pisma Lord Ravdona noter, potem pa pokrili dragoceno pisanje s svojim kervavečim mesom. „Moja domovina!“ šepetal je potem, omahnivši nazaj na s kervjo polito travo, „revni vojak ti izroča svoje zadnje zdihljeje“.

Ko se je danilo, našla ga je angleška straža kervavečega; stiskal je majhen čern križec iz hrastovega lesa na svoje serce, in njegove ustnice so šepetale: „Erin go bragh!“ Le nekekrati je še zdihnil in to priliko porabil, da je pokazal mesto, kjer ima skrivnost skrito. Lord Ravdon je sam priskočil, vzdignil njegovo težko glavo od zemlje, položil roko mladega vojaka v svoje orožja vajeno, in rekel: „Raje bi bil enkrat v boju premagan!“

Drobnosti.

Pobožna smert.

Bogaboječi Virtemberski grof Eberhard je mnogokrat Boga prosil, naj bi ga ovaroval nagle in neprevidene smerti, in naj mu da gotovo znamenje, kedar se mu smert bliža. Osem in petdeset let je imel, ko je začenal postajati nekoliko slaboten in bolehati, tedaj je šel v Göpingske toplice, kjer je prav dobro se čutil in vesel bil. Enkrat stopi k njemu njegov telesni zdravnik, in mu reče: „Milostljivi gospod, pripravite se; še pet ur, in Bog Vas k sebi pokliče“. Grof mu odgovori: „Kako? saj ne čutim nobene posebne bolezni. Zraven tega, pa mi je bilo prerokovano, da pojde zvesta služabnica moje mladosti, Rombold Ana, z menoj vred iz tega sveta.“ — „Gospod,“ ona je že s svetimi zakramenti umirajočih prevedena, in ravno zdaj umira,“ — „Pa še drugo znamenje, ki mi ima pred mojo smertjo priti, mi je bilo prerokovano — odgovarja Eberhard — to je, da mōra popred pasti velika lipa, pod katero sem navadno v senci počival; pa še včeraj sem bil v njeni senci.“ — „Gospod, veliko lipo je to noč strašen villar poderl.“ — Tu je Eberhard spoznal, da so ure njegovega življenja že iztekle, in je Bogu za to iz serca se zahvalil. Ob sedmi uri je umerl leta 1417 šestnajsti dan majnika.

Kralj in škof.

V neki deželi je vladar cerkveno premoženje in dohodke duhovnikov močno pristrigel. K temu vladarju pride o neki priložnosti eden njegovih škofov. „Težko da me imate radi vi škojfe,“ mu reče kralj. Škof mu odgovori: „Jaz ne pozabim nikoli, kaj sem kot podložnik našemu kralju dolžan.“ „In jaz, pravi zopet kralj, čislam dokaj vašo udanost. Če mi sveti Peter ne bo pustil iti v nebesa, tedaj se skrijem pod vaš plašč, pa pojdem z vami noter.“ — „To bo šlo težko, odgovori škof; Vaša milost mi je moj plašč tako močno pristrigla, da ne bo mogoče pod njim „kontrabanta“ v nebo spraviti.

Čudna oporoka.

Neki vojvoda, ki je v svojem življenju mnogokrat menihe razžalil, je v svojem poslednjem sporočilu svojo voljo izrekel, da ga imajo pokopati v neki meniški cerkvi, in sicer prav sredi cerkve, „zato da me bodo menihi vsaki dan z nogami teptali, ker sem je v svojem življenju tolikrat razžalil.“

Cvetlica in metulj.

Lep spomladni dan so cvetlice z odpertimi kupicami svojimi proti višnjevemu nebu veselo gledale, in gor pošiljale svoj prijetni duh. Na enkrat prileti živahen metulj, se vsede na eno teh cvetic, in serka iz nje sladki med. Oropana cvetlica, kakor da bi žalovala nad svojo zgubo, hitro svojo kupico stisne. Nepovabljeni gost ji tedaj tako le govori: Lepa cvetličica moja, kaj te ne ljubim? Ali nisi vesela mojega obiskanja? — Cvetlica pa mu odgovori, in žalostno stoka: Ti si me obiskat prišel, to je res, pa ne zastran mene, temveč, da se moreš enkrat dobro najesti.

Dobro je treba ločiti prijatlje, ki so nam dobri, dokler imajo od nas kak dobiček, od pravih, resničnih prijatljev.

„Cerkveni glasbenik“, list Cecilijanskega društva v Ljubljani, je začel izhajati majnika. Vrednik listu je Jan. Gnjezda, za muzikalije Ant. Foerster. Izhaja po enkrat na mesec, velja do konec l. 1878 z muzikalno prilogo vred 1 gld. 50 kr., za ude pa 1 gld. Perva številka obsega: „Kaj je cerkvena glasba in njeno notranje bistvo? Kakih misli je mnogoterno še katol. duhovščina zastran cerkvene glasbe. Kronika Cecil. društva. Dopisi. Glasba vel. tedna in velikonočnih praznikov v Ljubljani. Cerkevna glasba, kakošna je in kakošna bi morala biti. Oglasnik. Poziv. Priloga 1. Offertorium in ascensione Domini. 2. Perva pesem sv. rožnega venca. 3. Druga pesem sv. rožnega venca. Pange lingua.“

Duhovske spremembe v Kerški škofiji.

Dekana sta imenovana: Č. g. Bergman Val, konsistorijski svetovalec in fajmošter v Pliberku in Č. g. Tobeitz Jan, konsistor. svetovalec in fajmošter v Št. Andražu.

Fare so prejele č. gg.: Rainer Jož., fajmošter na Komu, faro Št. Mihael blizu Wolfsberga; Bauer Šim, fajmošter na Visoki Bistrici, faro Št. Jurje na Vinicah; Joas Jan., provizor v Malnicah, kuracijo Eberstein in Stembal Mart. provizor v Čačah ondotno faro.

Č. g. Reichman Šim., kn. škof. svetovalec in fajmošter v Selah, je stopil v stalni pokoj.

Prestavljeni so č. gg.: Bezjak Pet. iz Vrat začasno za oskerbnika Čanjske fare, Šumah Val., od Marije Pomočnice za provizorja v Št. Štefan v Podjurski dolini; Wedenik Mat., iz Medgorjan na Visoko Bistrico; Gugenberger Fr., iz Ebersteina za proviz. v Št. Marjeto v Beichenau; Einspieler Greg., iz Motnice za oskerbovalnega kaplana v Št. Jakob v Rožu; Formas Fr., na njegovo mesto iz Št. Martin nad Belakom za kaplana v Motnico in Köhne Jož., iz Radel za kaplana v Št. Martina nad Belakom. — Kuracijo v Malnicah oskerbujejo duhovni v Zgornji beli in faro v Medgorjah Č. g. Trobeš Ant., fajmošter na Radišah.

Razpisana je fara St. Peter v Kačjem dolu do 25. junija.